

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.
Uredništvo in upravnništvo: KRŠKO.
Naslov za dopise: »Napreje«, Krško.

Čekovni račun: št. 13.807.
(začasno še tudi 13.321)

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din,
za inozemstvo 35 Din.

Oglasi: prostor 1x87 mm 1 Din
Malloglasi: beseda 50 p, najmanj 5 Din
Dopise frankirajte in podpisujte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.

Reklamacije za list so poštn. proste

Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.

Kako mislijo socialisti deliti.

Včasih bi se človek res prijel za glavo, če se ne bi pravočasno spomnil, da to nič ne pomaga. Ampak težko je vendarle ohraniti popolnoma mirno kri, če prihajajo razni nasprotniki po dolgih desetletjih razlaganja in odgovarjanja na vprašanja še vedno z enakimi otroškimi ugovori kakor v preteklih časih, ko je bil socializem še strašilo za nedorasle. Med najbolj neslanimi sitnarijami, ki se na tak način še vedno ponavljajo, je tudi vprašanje, kako bodo socialisti delili, če zmagajo?

Tisti, ki tako vprašujejo, navadno mislijo, da socializem itak nikdar ne zmaga. Večinoma tudi ne pričakujejo odgovora na to, ampak si domišljajo, da osmešijo socializem s svojim vprašanjem. V resnici pa ne osmešijo nikogar drugega, kakor samega sebe, ker dokazujejo s svojim vprašanjem, da ne znajo misliti dalje, kot jim sega nos.

Vpraševati zato, da se človek pouči, je hvalevredno. Toda kdor vprašuje zaradi polemike, mora poznati predmet, o katerem se prepira. In če se hoče prepirati o socializmu, mora poznati socializem.

Kdor se je kaj poučil o socializmu in hoče pošteno nastopati, pa ne bo nikdar prišel z neumnim vprašanjem o delitvi, ker mora vedeti, da ni socializem nikdar učil takega nesmisla. Prvič niso bili umstveni začetniki socializma nikdar tako kratkovidni, da bi pričakovali kakšno resno pomoč od »delitve«; drugič je pa osnovna misel socializma nasprotna delitvi kakor noči dan. Podlaga socializma je združitev, organizacija, delitev pa bi bilo razkosavanje.

Odkod pa je prišlo to babjeverstvo o socialistični delitvi? Večina zabavljačev seveda le ponavlja, kar sliši od drugih. Med ljudmi je silno veliko papig, ki žlabudrajo, kar jim pride v ušesa, ne da bi preudarili, če je v takih besedah kaj smisla. Tisoč zmot človeškega duha se ohrani in širi na ta način. Možgani nekaterih ljudi funkcionirajo le kakor aparat, ki je še manj živ od telefona, fonografa, ali fotografske plošče; ušesa sprejemajo besede, usta jih dajejo od sebe — to je vse.

Toda odkod so pobrali sijajno idejo o »delitvi« tisti, za katerimi jo drugi ponavljajo? Torej tisti, ki so bili nje originalni izumitelji, ali ki si vsaj domišljajo, da so bili?

Viri, iz katerih zajemajo taki modrijani, so raznovrstni. Glavna pa sta dva.

Površna glava sliši nekaj zvoniti o socializmu. Nekje so pravili, da hoče socializem zboljšati svet, da ga hoče gmočno zboljšati; iz tega sledi, da je naperjen proti bogatim. To še bolj potrjujejo lepe, ampak stvarno malo vredne fraze, kakor da je socializem »vera siromakov« in podobno.

Na tej podlagi začne površna glava kombinirati. »Če hoče socializem pomagati revežem, mora vzeti bogatim, kar imajo in potem — no, potem mora razdeliti bogastvo med siromake.«

Zaključek se zdi površni glavi popolnoma logičen, in navidezno je res pravilen. Pa vendar ni nič vreden. Da se pride do njega, je treba res površnosti. V čem je kardinalna zmot tega mišljenja, bomo pozneje pregledali.

Drugi razlog, da igra ideja »delitve« tako vlogo, je takorekoč historičen.

Hrepenenje, da bi se odpravila beda, je veliko starejše od socializma. Tako staro je, kakor beda sama. To je torej mnogo mnogo tisočletij. Hrepenenje je ostalo vedno le hrepenenje, ampak sposobnejše glave so pričele študirati, kako bi se premagala mora bede. In v teh spekulacijah je prihajala delitev do veljave.

V preteklosti, ko so bile gospodarske razmere bistveno drugačne od sedanjih, ko zlasti ni bilo sedanjih tehničnih sredstev in vsled tega tudi ne današnjega načina produkcije, se je zdel delitev bogastva res zelo enostavna pomoč. Poleg tega se je pa tu pa tam javljala druga, nasprotna ideja, namreč komunizem, ki pomenja skupno lastnino. Tako je bilo na pr. prvotno krščanstvo komunistično, kar se ne sme zamenjati s socialističnim kolektivizmom. Ali delitev bogastva ali vsaj gotove vrste posesti je bila v preteklosti zelo navadna zahteva za rešitev tedanjega socialnega vprašanja.

Kadar je v starem Rimu beda množic prišla do vrhunca, tedaj se je oglašala zahteva, da se razdeli zemljiška posest in da se stori enako z žitnimi zalozami. Pri starih židih je nekaj časa veljal zakon, da se razdeli zemljiška posest vsakih sedem let nanovo. Kmetje srednjega veka so se v svojih puntih vojskovali za odpravo tlačanstva in za razdelitev gosposke zemlje. V času francoske revolucije so kmetje to kar praktično vršili; gradove so požigali, zemljo so si pa delili.

Tako je razumljivo, da prenašajo ljudje, katerim primanjkuje potrebno znanje, preteklost v bodočnost, da pripisujejo tudi socializmu enake namene, kakršne so imele gospodarske revolucije v nekdanjosti.

Ko so na ta način podteknili socializmu svoje misli, jim jih ni težko pobijati. Tudi nam ne dela preglavic, če je treba dokazati, da se ne reši z delitvijo socialno vprašanje.

Ko je bilo poljedelstvo glavni vir človeškega pridobivanja, se je naravno največja važnost polagala na zemljiško posest. Še dandanes mislijo nekateri nacionalni ekonomski, takozvani »bodenreformirji«, da je zemljiško vprašanje najvažnejše od vseh. Nekdaj je bilo res tako in tedaj je bil klic po razdelitvi zemlje razumljiv.

Toda v naših časih prebajajo težišča pridelovanja bolj in bolj v industrijo, v katere raznovrstnih panogah so zaposlene ogromne množice ljudstva. Kaj bi bilo tem neštetim milijonom pomagano, če bi se razdelila zemlja? Ali naj gredo vsi na kmete? Kdo bo tedaj izdeloval industrijske produkte, brez katerih na sedanjih stopnji kulture enostavno

ne moremo živeti? Kdo bo oskrboval promet, delal na železnica, parobrodih itd.? Povratek v nekdanje primitivno življenje, ki bi bil podoben, če naj bi se izvršilo kaj takega, je nemogoč. Pridigarji, ki nas pozivajo na to, največ s klicem »Nazaj k naravi«, so narobe utopisti.

Delavna sredstva se niso razvila le v industriji. Razvoj tehnike je povzročil preukucijo tudi v poljedelstvu, gospodarstvu, mlinarstvu itd. Odkar poznamo poljedelske stroje, ne marajo ljudje več rabiti motike in srpa, kjer to ni potrebno. To se pravi, da za tiste milijone, ki so zaposleni v industriji, ni več prostora na kmetijah. Njih socialno vprašanje se ne more rešiti z razdelitvijo zemlje.

Dotod misli »delilec« pravilno. Tukaj se pa pričinja njegova zmot.

— Za kmete bi se lahko razdelila zemlja — špekulira naš modrijan —; ampak kaj naj se deli za industrijski proletarij? Industrijsko bogastvo je kapital. Heureka! Zdaj jih imamo! Socialisti hočejo deliti milijone, milijarde!...

Ne po socialistični, ampak po svoji logiki je mož dospel tja. In zdaj nas ima v pesteh. In zdaj se norčuje iz nas. In zdaj nas zdrobi kakor preperele skorje.

— Razdelite vse denarno bogastvo, kar ga je na svetu! Kaj dosežete s tem? Koliko pa pride na posameznika? Malenkost! Recimo, da dobi vsak tisočak. Kaj pa je to? Kaj bo s tem počel velikega? In — kar je poglobitvno — kako dolgo ostane ta enakost neizpremenjena?

... Strah in groza! Tako nas je mož vjel, tako je pobil ves socializem.

Kajti kar je res, je res. Če ima danes vsak izmed nas tisočak, že jutri ne bo več tako, čez leto dni bomo pa najbrže imeli enake razmere kakor danes. Eden bo svoj tisočak dotlej zapravil, drugi jih bo pa med tem sto nabral; eden bo znosil svoj denar v beznico, drugi pojde z njim na borzo...

Tako bi bili torej popolnoma pri kraju, če — hm, če bi imel socializem res tako neumen temelj.

Modrijan pa ne bi bil prišel do teh zaključkov, če bi se bil le spomnil na nekdanjo zahtevo po delitvi zemlje. V preteklosti niso socialni reformatorji zahtevali, da se deli koruza, hruške in fižol, ampak zemlja. To se pravi: Ne produkti ampak produktivno sredstvo.

V moderni industriji so stroji, motorji, tovarne, rudniki itd. produktivna sredstva. Če bi se torej sploh moglo govoriti o delitvi, bi se morale deliti take reči. Ampak to bi bil očiten nesmisel. Razdeliti strojenega velikana se ne pravi nič drugega, kakor uničiti ga. Razdeliti tovarno tudi ne pomeni nič drugega. Da se s takim uničevanjem industrije napravi kaos, a ne reši socialno vprašanje, pa razume lahko prvošolec.

Denarja nočejo socialisti deliti, ker ne bi to niti za en dan veliko zaleglo. Delavnih sredstev

UPTON SINCLAIR:

137. nadalj. (koniec).

France Kremen.

(Po avtoriziranem prevodu Ivana Moleka.)

Armada je stroj za bojevanje; vojak, ki postane del tega stroja, se mora hitro navzeti splošnega duha, ki prevladuje v armadi, in ta duh je predvsem velik prezir političarjev, posebno tistih, ki radi govorančijo in pišejo odprta pisma, »idealistov« in »teoretikov«, ki ne razumejo, da je vojska zato na svetu, da bojuje bitke in gleda, da jih izvojuje. Vsi častniki v stari ameriški armadi, izšolani v West Pointu, so bili vzgojeni v tradicijah razredne vlade in njih naziranje je bilo, da so ne samo nekaj, temveč dosti več nego drugi ljudje, in božja zapoved je, da se jim mora vsakdo pokoriti. Novi častniki tudi niso bili dosti boljši, kajti izšli so iz boljših, bogatejših slojev in so sovražili govorance ter pisarjenje o pravicah narodov. Jezilo jih je, da je njihov vrhovni poveljnik tak »idealist«, ki se ne sramuje, imenovati »pacifista« vojni tajnikom — in svojo jezo so kazali tudi v dejanjih. Ko je pacifistični vojni tajnik izdal odredbe z ozirom na milostno postopanje z naborniki, ki so se uprli vojaški službi iz verskih razlogov, je armadni stroj tolmачil sentimentalne odredbe po svoje in izpulil iz njih vse »idealistične« dlake. In čim dalj je bil stroj od pacifističnega vojnega tajnika tem

bolj je stroj pulil — in tako se je zgodilo — češar ukogi France Kremen nikakor ni mogel razumeti — da so program humanitarcev in liberalcev v Washingtonu izvajali v Arhangelsku bivši privatni detektivji, ki so bili v šoli korupcije in krvočnosti.

France Kremen ni vedel niti tega, da so Američanom v Arhangelsku zapovedovali angleški in francoski častniki, ki se poživljajo na ves pacifizem in čustvovanje in ki imajo sami svoje ideale o vojnah za demokracijo. Ali se naj dovoli obskurni, mali pokveki, socialističnemu strojniku, da prekriža njihove svetovne načrte? Da se postavi po robu vojaškim oblastem v Arhangelsku in se sklicuje na besede predsednika republike, kakor da bi te besede res kaj pomenile? Da se združuje z izdajalskimi in zločinskimi lopovi, poskuša zastrupiti mišljenje ameriškega vojaka in zažgati plamen upora med njimi? — Kakor se je France Kremen enkrat znašel v strateškem položaju, ko je ustavil vso hunska armado in izvojeval bitko pri Chaty Terryju, tako je bil zdaj na mestu nič manj strateške važnosti: na komunikacijski črti zavezniške armade, ki je napadla Rusijo, in grozi pretrgati črto ter prisiliti armado, da se umakne!

Bila je torej nujna potreba, da se najde gnezdo boljševiske zalege v Arhangelsku. Ker pa vse

dosedanje mučenje Kremena ni prineslo nobenih informacij, so ga vrgli v temno celico in branili ob samem belem kruhu in vodi. To je bila nova preizkušnja za Francetovo vest. Hrana bele moke in vode sicer ni slaba skušnjava za vest, ampak France je kmalu spoznal, da za bitje, ki ima kri in drob v sebi, je hujša kakor sama voda. Človek, ki uživa samo bel kruh in vodo nekaj dni, oboli na zapeki ali driski: kri je polna škrobnega strupa, živci oslabe in žrtev podleže jetiki ali kateri drugi bolezn, od katere nikdar več ne ozdravi.

Vrhutega je imel France »kopel« kakršna je v navadi v Fort Leavenworthu. Kopel je predpisana v zaporih in je tudi potrebna, toda ječarji odločajo, kako se vrši. Na Franceta so namerili močan curek ledene vode in mu ukazali, da se mora drgniti po telesu. Ker pa ni mogel storiti tega z ranjenimi rokami, je Connor pograbil ostro kritačo in jo pospal s soljo ter drgnil toliko časa, da se je revežu lupila koža. France je tulil in skočil na stran, toda Connor mu je sledil z močnim curkom, in ko se je mučenik obrnil kričeč, mu je voda zalila usta. Padel je na tla — in pustili so, da je voda lila nanj deset ali petnajst minut.

Veliko je pretrpel France v svojem nesrečnem življenju ali nikdar toliko naenkrat. Njegov duh je ostal neuklonjen, toda telo je končno pričelo omagovati in s telesom je začel slabeti um. Postal je žrtev bledenja; kričal je v spanju in kadar je bdel,

Schichtovo - milo z znamko „Jelen“

varuje Vaše drago perilo.

Pri nakupu pazite na ime „Schicht“ in na znamko „Jelen“!

nočejo deliti, ker bi bila to blaznost. Kaj hočejo torej deliti?

Odgovor se glasi: Nič!

Kaj pa torej hočejo?

Delo hočejo organizirati tako, da bo vsem skupaj nalagalo čim manjša bremena, obenem pa vsem skupaj prinašalo čim obilnejše sadove. Iz tega sledi da morajo „vsi skupaj“, to se pravi, vsa človeška družba mora dobiti primerno obliko gospodarske organizacije ki bo najbolje ustrezala potrebam produkcije in potrebam konsuma. Za ta namen se mora ustanoviti svetovna organizacija.

Ta nima prav nič opraviti s tistim publim kosmopolitizmom, ki ga frazasto pridigajo sanjači, pojoči o koncu narodov in o podobnih utopijah. Nič drugega ne pomeni to, kakor da se mora med vsemi narodi ustvariti zveza za tiste interese, ki so vsem skupni. V prvi vrsti velja to za vse produktivne stroke.

Le na tem temelju je namreč mogoče organizirati produkcijo — industrijsko in agrarno — na tak način, da bo zadoščeno vsem potrebam človeške družbe. In le na takem temelju je mogoče pametno in pravično organizirati razdeljevanje produktov — to, kar je danes trgovina, potem pravljanje, razvažanje itd.

To razdeljevanje produktov pa ni „delitev“. Dodajanje produktov članom družbe je plača za njih delo. Na kakšen način se to uredi, je druga reč. Praktično bo izvršila družba tako, kakor se ji bo zdelo najbolj primerno, kadar bo dospela do socialistične organizacije. Ni pa treba misliti, da se mora to zgoditi tako primitivno, kakor v kasarni, da dobi vsak določeno porcijo krompirja, kruha, mila, premoga in zobobrebcev, in da se mora oglašiti pri raportu, če potrebuje par novih podplatov. Tudi v socialistični družbi lahko ostane splošno izmenjevalno sredstvo, ki se danes imenuje denar; kajti denar izgubi vso sedanjo nevarnost, čim se uredi gospodarska organizacija tako, da bo z njim mogoče svobodno nabavljati potrebščine, pa ne izkoriščati svojega bližnjega.

Proletarec.

Razno.

PRAVIČNOST.

„Naprej“ vzdržujejo člani sami [sedaj približno en tisoč], ki so obenem večinoma člani Konsumnega društva za Slovenijo, toda ta dnevnik se v prodajalnah Kons. društva ne prodaja, najbrž radi tega, ker je to list zavednega delavstva, ali pa radi tega, ker nikogar ne boža.

List „Pod Lipo“ je osebno veselje enega samega člana Kons. društva in sicer milijonarja Kristana. Ta neslani in nemastni list pa se ne samo v prodajalnah Kons. društva prodaja, ampak naravnost vsiljuje! Mogoče radi tega, ker zna enako božati konjsko figo kakor najboljše pečenko, nazadnjaštvo prav tako kakor „prihodnjo“ socialno revolucijo.

je mislil, da ga mučijo, čeprav je samo visel na verigi.

Nekega dne je Perkins, ki je vsak dan tiščal uho na nevidni luknjici v vratih celice, slišal čudne glasove, ki niso bili človeški. Bilo je, kakor da rjove zver in potem je sledilo pasje lajanje. Hitro je poklical Connorja in Gradyja in vsi trije so poslušali.

„Pri Bogu, znorel je!“ je kričnil Grady in se pokrival.

„Zblaznel je!“ je dodal Connor.

„Zmešalo se mu je!“ je prikimal Perkins.

Vsi trije so se spogledali. Nekaj jim je prišlo na misel. Kaj če bi samo igral norca? Nič ni lažjega sinu satanovemu, kakor če se potvarja, da ima hudiča v sebi. Čakali so, Connor je stopil v celico z namenom, da ga zopet potegne na verigo. Tedaj je videl, da si France grize prste. To pa ni bila šala. Poklicali so zdravnika, ki je po kratki preiskavi konstatiral, da je France Kremen znorel. France se je predstavljal za žival, ki je v pasti in ki si hoče odgrizati nogo da uide. Kazal je vsakomur, kdor se mu je približal in moral so ga pobiti do nezvesti, preden so mogli natakni nanj železni jopič.

Tako je France Kremen naposled ušel iz pesti svojih mučiteljev. France ne ve ničesar več o Rusu Kalenkinu, in če bi tudi hotel povedati svojo tajnost, je ne more. Izkušnjava so prenehale in mučitelji, ki zdaj lepo ravnaajo z njim, so ga uspešno prepričali, da ni več v pasti. Radi tega je

Prodajo „Pod lipo“ kontrolirajo in nadzirajo v Ljubljani n. pr. gđ. Urbančeva pri svoji lepi plači 15 tisoč mesečno, ki jo pa dobiva menda za drugačno delo, ne za nadzorstvo razpečavanja privatne tiskovine. Drugi nepoklican nadziralci je nebodigatreba gospodrek Cvetko Kristan, ki sam osebno ni član zadruge, skriva se pa le po otročje za članstvo svojega očeta in si lasti pravico sekirati prodajalce ako premalo tega lista prodajo, češ, ne ljubi se vam itd. Kdo bo pa kupoval „Pod lipo“, ki bi s svojim božanjem najrajši iz najhujših nasprostev napravila zedinjevalni raj na grešni zemlji po receptu: „In der Mitte zwischen durch eini,“ kar je seveda dokazano nemogoče, samo mariborski Nachtigal je na ta način prišel do korita. Gospodku Cvetku zaenkrat prijateljsko svetujemo, da pusti pri miru komandiranje tam, kjer nima nič govoriti kot nečlan. Naj gre in naj si pošteno kaj zasluži, [pa ne v očetovi banki], potem naj postane lepo član in še tudi potem bodo odločali in komandirali izvoljeni in za to poklicani člani, kot merodajni forum. Vsak poba, čeprav milijonarjev, nas ne bo komandiral. — Ljubljanski člani Konsumnega društva za Slovenijo.

Odkar delnice Zadrugne banke nimajo nobene cene, je postal tudi naš urednik Z. B. delničar te „socialistične“ banke. Ničesar ne ve kako in odkod, kar na lepem je dobila „Sloga“ 90 Din kot dividendo za Zvonimirja Bernota. To bi odgovorjalo pri dividendi 9%, kakor jo izplačuje ta v dobrih rokah izvrstnih gospodarjev se nahajajoča banka za l. 1923. desetim delnicam po 100 Din. Če pojde tako naprej, postanejo naši uredniki kmalu bogataši. Morebiti je to moderni način socializacije? Ali je pa to začetek izvrševanja Kristanovih obljub, da bo to del. banko izročil delavcem takoj, ko bodo zreli za to. Vse soderge, ki so na ta način postali delničarji, prosimo, da to sporoče našemu uredništvu. Morebiti smo že tako zreli, da imamo že 51% teh delnic v rokah?

Opozicijski listi poročajo, da bo državni proračun, ki ga vlada ravno kar izdeluje, izkazoval za celo milijardo in pol primanjkljaja, če bo vlada vztrajala na tem, da izpolni vse svoje obljube, ki jih je podala v svoji deklaraciji. Mi sicer ne verujemo, da bi vlada te obljube izpolnila, navajamo jih pa po opozicijskem tisku še enkrat, da si zapomnimo, na čigav račun so prejšnje vlade znale svoje proračune uravnovežiti. „Slovenski narod“ navaja po beograjski „Politiki“ n. pr. te točke, ki bodo krive, če bo prihodnji proračun deficiten: če vlada izpolni vse obljube, ki jih je dala pismeno raznim uradniškim organizacijam; če hoče izplačati invalidom dolžno podporo in redne invalidske zahve; če hoče izplačati anuite dosedanjega neurejenega dolga: če ukide 500% davčno doklado in če zmanjša neke carinske postavke in lakse — torej samo stvari, ki so za široke sloje našega prebivalstva življenske važnosti! Vse te stvari so Pašiči in Pribečevići puščali v nemar, samo da so le mogli košatiti s perjem ponarejenega reda v

zdaj krotka zver, ki ne lais več, ne tuli in ne kaže škrbavih zob. France se zdaj plazi po štirih in hlata jed s kovinskega krožnika z ustmi, da se mu ni treba poslužiti odgriznenih prstov. Rezke bolečine v ramah, laktih in zapestjih se mu še oglašajo, ali on se ne zmeni več toliko, ker je zver in čuti bol le v trenutku, ne ve pa, niti se ne briga, dali bo trpel jutri. Nič več ne spada med tiste, ki si belijo glavo s skrbmi in si žele reči, katerih zanje ni, France je „dober psiček“ — in kadar ga pogladiš po glavi, se ti prijazno dobrika in cvili simpatično.

Siromašni, blazni France Kremen ne bo nikdar več delal preglavic svoji domovini — ampak njegovi prijatelji iz sodrugi, katerim je znano vse do pike, kaj je trpel France, še žive. V industrijni vojni, ki preti veliki demokraciji na zapadu, vstanejo nekega dne možje in žene s strašnim, plamenečim gnevom v svojih srcih. Takrat bo velika demokracija strmela in se vpraševala, zakaj in od kod ta gnev. Demokracija bo slišala iz rebelnih ust besede svojega največjega demokrata, slovesno izgovorjene med klanjem in destrukcijo v civilni vojni:

„Če je zapisano, da se mora nadaljevati boj, dokler ne utone vse bogastvo, ki ga je nakupičil suženj v dve sto in petdesetih letih svojega mukotrpnege dela in dokler ni sleherne kaplja krvi, ki se je pocedila izpod biča, poplačana z drugo kapljo ki poteče pod mečem, kakor je bilo rečeno pred tritisoč leti, tedaj naj se boj nadaljuje.“

Koniec.

državnih financah! Mi smo prepričani, da jih pojde tudi sedanja vlada posnemati, ker edinega smiselnega kritja za take izdatke, namreč oddajo prekomernega imetja, progresivnega obdavčenja nakradnih bogastev, se Davidoviči in Korošci kot pristni buržnji prav tako boje kakor Pašiči in Pribečevići.

Namesto na zemljo, v zemljo. Pri Belem Monastiru blizu Sombora je prišlo do krvavega spopada med dobrovoljci in žandarji, ki so imeli nalog, da jih napode z zemlje, katero bi tisti dobrovoljci morali dobiti po agrarni reformi. Nastala je pravcata bitka, med katero je bilo pet oseb težko, mnogo pa lahko ranjenih. Ali bo sedanja vlada poskrbela, da se napravi glede dobrovoljcev in njihovih upravičenih zahtev do zemlje red? Vlada je baš te dni nekaj takega obljubila. Kdaj se bo to zgodilo?

Druga stvar medalje. Vladni tisk ima vse polno velikih besed o korupciji, ki so jo izvrševali prejšnji mogotci s podpiranjem svojega tiska iz dispozijskega fonda, iz tkzv. reptilnega fonda. Iz Beograda poročajo sedaj, da dobe uredništva „Pravde“, „Slovenca“, „Jutranjega lista“, „Novosti“, „Politike“ in „Vremena“ — torej 5 vladnih in enega „nevtalnega lista“ — po 3000 šv. frankov [13.000 Din], da se lahko njih poročevalci udeležijo bližnjega zasedanja Zveze narodov. Tudi vse eventualne večje izdatke dobe ti listi izplačane iz državne blagajne.

Mlinarski industrialci iz Vojvodine, torej v tej stroki odločujoči faktorji, so se v Novem Sadu zbrali na kongres. Med drugimi lepimi stvarmi zahtevajo, naj se znižajo carine na uvoz inostranske moke. Nespametno bi to ne bilo, v kolikor je pri današnjem zapletenem družabnem redu sploh kaj nespametnega nemogoče. Vendar je treba razumeti, da dosti moke od zunaj ne prihaja v državo. Tega se mlinarski baroni dobro zavedajo in kako dobro se tega zavedajo, so dokazali najbolj s tem, da zahtevajo obenem tudi popolno ukinitve izvoznih carin na moko! To se pravi: dobiti za viner cekin nazaj.

Mesto Ptuj se je s falsko elektrarno pogodilo, da dobi kmalu električni tok iz Fale.

„Državotvorni“ Pašičevci. „Slovenec“ javlja iz Beograda, da je bilo radikalno glasilo „Srpska riječ“ zaplenjeno, boje zaradi žalitve kralja, kraljice in prestolonaslednika. Kaj pa rečejo k temu naši dični orjunaši? Pretepali so se, pa pravijo, da nosijo mir in kulturo. Kralja zlorabljajo za svoje kapitalistične mahinacije, če pa ne mara podpirati njih demagogije, ga žalijo. Država jim je molzna krava, ko jim ne mara več dajati mleka, jo pa brcajo...

Podaljšanje stanovanjskega zakona. „Slovenec“ poroča iz Beograda, da se v socialnem ministertvu na to, da se stanovanjski zakon podaljša, dokler se to vprašanje končno veljavno ne reši. Samo vprašanje najemnine se bo preuredilo v obojestransko zadovoljnost stanodajalca in stanojemalca. Na to „obojestransko zadovoljnost“ smo radovedni.

V Beogradu so aretirali brezposelnega kavararja Milana Popovića, ki je v časopisnih inšertih ponujal ženskam za celih 11 Din povratne nedolžnosti in sicer z sredstvom, ki ga je sam izumil. Popović je romal s protestom v zapor, policija je pa mnenja, da bi v njegovo nedolžnost ne verovala, niti če bi prec vso zalogo svojih preparatov popil ali pojedel ali se žnjimi namazal. Kako se uporabljajo ti preparati, Popović namreč ni hotel povedati.

Kongresa U J U v Dubrovniku se je udeležilo nad 3000 jugoslovanskih učiteljev in učiteljic.

Kačaki delajo ob albanski meji našim oblastim večne preglavice. Na Zora-planini je naletel oddelek našega vojaštva na kakih 30 albanskih razbojnikov. Dva kaprola sta bila ranjena. V nekem drugem spopadu je bil ubit znani razbojnik Melja Neja.

Novinarski kongres, ki bi se moral vršiti 7. in 8. sept. na Sušaku je bil preložen na 27. — 28. septembra.

Inozemski delavci, vlaganje prošnji za nadaljnjo zaposlenost. Z odlokom ministrstva za socialno politiko z dne 22. t. m. S. br. 540 se rok za vlaganje prošnji v zadevi nadaljnega zaposlenja inozemcev podaljša do 23. septembra. Proti delodajalcem, ki ne bi v gornjem roku vložili predpisanih prošnji, bo inšpekcija dela kazensko postopala v zmislu § 123 zakona o zaščiti delavcev.

Komunisti nimajo svoje legalno priznane stranke, gibljejo se pa pod sedanjo vlado morda še bolj nego pod vsako prejšnjo, kolikor je pri komunistih o kakem gibanju sploh vredno govoriti. V Beogradu so ustanovili kar dva nova lista „Okovanega radnika“ in „Mlado gardo“. Specialiteta teh komunističnih listov je — kakor tudi pri našem novem slovenskem „Kmetško delavskem listu“ — ta, da na vso moč hvalijo Radića in njegovo „razrednobožno“ politiko. Za kulije, ki so bili vsikdar vajeni kar na slepo pokoriti se vsakemu migljaju iz Moskve, se spodobi, da hvalijo z isto slepo pokorščino vsakega buržuja, ki pride moskovskemu režimu pri njegovih diplomatskih špekulacijah prav pod roko. Samo da bi se to ne smelo imenovati „nepomirljiva klasna borba“.

Matteotijevi morilci so svojo soudeležbo pri umoru vsi priznali. Gre sedaj še za neko temno točko v vsej stvari. Iz lege in drugih znakov najdenega trupla se da namreč sklepati, da je bilo na

tisto mesto položeno veliko pozneje in sicer že tedaj, ko so bili morilci že poaretirani. Siro se vedno bolj sumja, da je imela Mussolinijeva vlada tudi pri tej stvari svoje prste vmes, Opozicijske stranke se bodo združile najbrže v blok proti vladi, v katerega bodo vstopili tudi disidentski fašisti.

Kako je bil Matteotti najden? Matteottijevo truplo je našel pravzaprav lovski pes, ki je last karabinierskega stražmojstra Carattilla in ki ga njegov lastnik imenuje po sicilskem mestu Trapani. Tako je pripovedoval Carattilli nekemu dopisniku lista „Giornale d' Italia“ o tem dogodku: V četrtek zvečer [pred dnevom, ko so odkrili zagrebena truplo], ko sem se vračal z lova na lisice, je moja zvesta psica Trapani nenadoma izginila v hosto Quartarello. Požvižgal sem ji, zasiljal sem pa šele veliko pozneje oddaljeno lajanje. Ko sem prišel bližje, sem našel psico z iztegnjenim jezikom in hropečo na tleh. V temi nisem mogel ničesar opaziti in tako sem se odločil, da se povrnem drugega dne zjutraj. Zjutraj se je ponovila ista igra: dolgo časa prej, predno sem dosegel tisto hrastje, v katerem je mnogo lisic, je psica že izginila v gozdno temoto in lajala. Sedaj sem jo opazil, kako je razkopavala tla. In tako sem ji začel pri delu pomagati. Kmalu sem začutil močan duh po trohobi, moje roke so se dotaknile mrzlega, vlažnega telesa: bil je strašen pogled. Tu je ležala glava nekega moža, katere kožo se je držalo samo še malo las in po njegovem strašno spačenem obličju so gomazeli debeli črvi. Moja psica je lajala kakor nora in jaz sem stekel, da pokličem karabinierje, ki so potem truplo izkopali in obdali lesovje v kordonu. — Tako je pripovedoval Carattilli. Vodstvo socialistične stranke mu je izročilo 25.000 lir, ki jih je svojčas razpisalo za odkritje pozemelnih ostankov ubogega sodruga.

Kongres za pobijanje prostytucije se odpravi 24. sept. v Gradcu. Prisostvoval mu bo tudi zastopnik sovjetske Rusije. Dokler bo vladal kapitalistični razred, bodo takšni kongresi imeli prekleto malo uspeha. Profitarstvo in prostitucija sta dva med seboj ozko zvezana pojma.

Kongres policijskih esperantistov. „Slovenec“ javlja z Dunaja, da se je tam dne 28. avgusta pričel kongres policijskih esperantistov. Kongres je otvoril predsednik svetovne policijske zveze, znaní Schober. Glejte delavci, že policija se zanima za svetovni jezik esperanto! Kaj pa vi, ki trdite, da ste mednarodno orientirani, kdaj se pričnete z esperantom resno baviti? Seveda, dokler nam bodo sami socialistični prvaki, kakor na pri belgijski Vandervelde prihajali poročati v francoskem jeziku, ki ga pri nas niti buržuji ne razumejo, kaj še le proletarci, potem se še dolgo časa mednarodna ideja ne bo mogla oživitvoriti. Delavci in delavke, učite se esperanto! [Na račun esperantske slovnice je prejel „Sloga“ dozdaj — 300 Din.]

V veliki smedišnici v Atenah je nastala eksplozijska katastrofa, ki je uničila tudi bližnji arzenal. Mnogo ljudi je mrtvih.

Nemško odposlanstvo v Londonu je dobilo nalogo, da naj podpiše londonski dogovor. Nemški parlament ga je namreč po ljuti borbi proti nacionalistom in komunistom končno vendarle z dvetretjinsko večino sprejel, ko je že grozila nevarnost, da se ta parlament razpusti.

Iz Pariza so odpočili znanega Pašičevega oprodo Spalajkoviča, našega tamošnjega poslanika, zakletega prijatelja francoskega militarizma in istotako zakletega sovražnika vsakega sporazuma z Rusijo. O tem indyidiju je znano, kako je svojčas oviral vsako pomoč gladojuči Rusiji, češ da je za nas boljše, če boljševiki glado crknejo, nego da bi jih podpirali v njihovih aspiracijah z našimi pomožnimi akcijami. Iz Aten so našega tamošnjega poslanika Balugdzica premestili v Berlin.

Kaj muči Francoze? Poleg mnogo ostalega tudi pomankanje mleka. Evo par števil: Pred vojno je porabila Francoska 128 milijonov litrov mleka, leta 1923. ga ji je ostalo samo 117 milijonov — toda od predvojne dobe se je število francoskega prebivalstva pomnožilo za vse tiste milijone duš v anektiranih in zasedenih ozemljih! Čiste ga mleka so pred vojno popili 41 milijonov litrov, lanske leto 30 milijonov, za maslo so ga porabili prej 43 milijonov litrov, lani 39 milijonov l, pač pa so izdelali sira prej iz 146 milijonov l, lani pa iz 223 milijonov. Predvojna cena 11 frankov za 100 litrov se je zvišala na 60 frankov. Poleg tega se pritožujejo Francozi nad neverjetno slabo kakovostjo sedanjega mleka, ki da ima poleg drugega tudi mnogo škodljivih glivic, kar zopet vpliva na neverjetno veliko umrljivost dojenčkov. Da, radi takšnih in podobnih skušenj se francoskemu ljudstvu ni izplačalo mirno prenašati svetovno vojno. In marsikomu drugemu tudi ne!

Angleška svetovna razstava v Wembleyu bo po vsej priliki zaključena z velikim deficitom. Čisto po kapitalističnem okusu. Hvala bogu, da so še delavci tukaj, ki bodo deficite gospodom kapitalistom poravnali!

Londonskega krvnika Ellisa so po tamošnjih zakonih obsodili, ker je poskušal samomor. V svojem zagovoru je navedel, da se mu je krvniški posel vedno bolj stidil.

Nemoralno in nič drugače se ne more imenovati to, kar počenja poljska vlada s svojim ljudstvom v svrhu vzdrževanja svoje stalne vojske. V proračunu odjemljejo izdatki za vojsko in žandar.

merijo 60% vseh izdatkov. Da te ogromne milijone pokrije, je uvedla monopol na žganje in druge pijančarske pijače. Čisto tako kakor v carski Rusiji; da bo poljsko ljudstvo bolj pohlevno služilo kot to-povska krma in odjemalec polomljenih pušk in topov francoskih orožnih fabrikantov, ga je treba najprvo omamiti z alkoholom in mu zastrupiti zednji konec pameti. Mi socialisti vemo, čemu se borimo proti alkoholu!

Švedska je znižala izdatke za svojo vojsko za celih 50 milijonov švedskih kron. Kdaj se bo pa naša vlada „zakons. miru in reda“ spomnila na to, da smo tudi ena najbolj militarističnih držav na svetu?

Iz Madrida poročajo, da so se v M roku boji zaradi goste megle ustavili. Ta megla prihaja španskim diktatorjem baš prav, da prikrije velikanske uspehe, ki so jih dosegli z žrtvovanjem desetlisočev živih ljudi maročanskim vstašem.

Iz življenja ameriškega delavstva. Smrtne nesreče so v pensilvanskih premokopih od leta 1916—1922. usmrtili očete 4055 otrok. Poprečna starost teh otrok znaša 6 let 34 tednov. Žene dobe po ponesrečenem možu odškodnino celih 300 tednov — torej niti 6 let. Otroku izplačujejo odškodnino do končanega 16. leta. Odškodnine so redko kdaj večje nego pa 2 dolarja za vsakega otroka na teden.

Napredek. Nekemu ameriškega telefonskemu društvu se je posrečila iznajdba. do more tekom ene ure brezčimnim potom odposlati barvano fotografijo iz Chicago v New York.

Leopolda in Loeba, mladoletna sina dveh milijonarskih ameriških židov, so v Chicagi obsodili na smrt, ker sta izvršila celo vrsto umorov in operacij nad mladimi fanti in sicer iz same znanstvene radovednosti, kakor onadva pravita. Očeta sta poskušala z vsemi mogočnimi sredstvi, s podkupovanjem, intervencijami in advokati, da rešita sina smrti, vse javno mnenje je pa zahtevalo smrtno kazen. Sestavil se je celo neki odbor, ki si je nadel nalogo, da ju on sam obsodi in umori, če bi sodišče ne šlo tako daleč. Taka mentaliteta na strani morilcev kakor na strani občinstva nam kaže pristno ameriške izrodke duševne surovosti.

Meščanska vojna na južnem Kitajskem že polno cvele. Železniška zveza med Šangajem in Nankingom je ustavljena.

Na Japonskem se boje nove potresne katastrofe. Iz Tokija poročajo, da so se morska tla v notranjosti tokijskega zaliva znižala za en meter. Sličan pojav so opazovali pred zadnjo katastrofo.

Popravki. V prvem delu poročila o pokrajinski strokovni konferenci [„Naprej“ št. 104.] se mora v Uratkovem govoru tretji stavek glasiti sledeče: Strokovne organizacije ne morejo biti desinteresirane za politično delo. — V tretjem delu poročila [„Naprej“ 106] pravi Bračinac na koncu, da mora kongres zavzeti stališče proti razbijanju, vseeno če je to „Naprej“ ali kak „Socialist“. Naš poročevalec je mnenja, da Bračinac tukaj ni mislil na list „Socialist“, temveč splošno na osebo socialisti. — V zadnjem „Ljudskem glasu“ smo poročali, da se je ponesrečil na triglavski steni vseučiliščnik Topolovec. [Mimogrede; padel je v 500 m globok prepad iz katerega ga še niso dobili.] Tiskarski škrat je v 2. stavku iz „skupine Skalašev“ napravil nesmiseln „spomin Skalašev“.

Kupujte čevlje samo z znamko „Peko“.

Najbolj vidni razloček med starim in sedanjim poslovanjem naše stranke je v vprašanju lajalstva. Tainik je nosil nekda vse kar v žepu, zdaj ima pa stranka svoj urad, ki bo ostal tudi če se tajnikova oseba izmenja. Nekda je vsak čvekač lahko razlagal, da je že 30 let socialist, ker se to ni dalo ugotoviti, zdaj pa tako čvekanje nič več ne pomeni, ker je vse zapisano.

To velja zlasti tudi za strankino blagajno. Že zdaj je marsikomu žal, da se je dal zapeljati, da ni dal stranki kar ji gre. Odslej bo to še vse hujše ker odslej se ne bo mogel nihče več izgovarjati, da ni vedel, kam gre denar. To se zdaj javno vidi in le tisti ne vidi, kdor noče videti. Edina opravičila bo, če je kdo zaradi splošne reakcije tako tepen, da res nima časa čitati, in da res ne more skrajšati svojega 16 urnega delavnika, ker si še tako komaj za sol zasluži. In ti delavci, ki res nosijo vso težo kapitalističnega nerada na svojih ramah, ti so se začeli zdaj zanimati za našo stranko in njeno „Slogo“. Zneski po 4 in po 5 Din so se začeli množiti. To govori za knjige!

Kdor si naš. pošlji naročnino! To ni prošnja, tudi ne grožnja, ampak opozoritev. Zavedni ne marajo biti proletarski stranki nič dolžni.

Dopisi.

POBEŠENI NOSOVI?

Javni nameščenci so si kakor vsi tisti, ki verujejo v neke politične spremembe v politiki, tudi zidali zlate gradove na Davidovičevo-Koroščevo vlado. In če si jih poslušal po nekih gostilnah, kako so ti ubožci vneti za to vlado, si je človek, ki je vso stvar pesimistično presojal, mislil: Da, vi uboga para, kako še verujete v ljudi, ki so vas že neštetokrat v vaših nadah ogoljufali!

Tovariši, tudi sedaj bomo opeharjeni, kakor smo bili že neštetokrat! Gospoda nas dobro pozna,

da nismo složni, razcepljeni smo, namesto da bi bojevali boj proti našim izkoriščevalcem, se bijemo za prazen nič med sabo. To vedo vladni gospodje prav dobro in zato nimajo tudi sedaj nobene sile, da bi ubogi pari zboljšali gmotni položaj. Ne zanašati se na druge, temveč samo na vašo moč, ne upajte na današnji politični preobrat, vsi taki momentani preobrati niso za javne nameščence še ničesar prinesli. Vse vam more prinesiti le vaša politična zavest in vztrajnost. Ne cepati na levo in desno kakor drugi delavci, vi se morate predvsem odločiti, če pojdete z buržoazijo in kapitalisti, ali pa stopite odločno na stran izkoriščanih in pristopite k Socialistični stranki Jugoslavije, ki deluje javno in tudi javno dokazuje, da polagoma narašča. Tudi vi se morate poglobiti v razredni boj, če hočete biti upoštevani in da vas ne bodo imele vladé za norca kakor vedno doslej. Če so vam pa te moje besede pretežko razumljive, le upajte v politične meščanske preobrate dalje, le dvigajte oči k zvezdam, in verujte mi: tudi to bo imelo uspeh, takšnega kakor doslej še vedno — pobešene nosove. — Rc.

Znanstveniki in socializem.

Socializem je znanost. Ta resnica je bila že neštetokrat povedana, vendar pa ne gre nekaterim ljudem še nikakor v glavo.

Kapitalistom se ni čuditi. Prvič ima velik del te gospode o znanosti sploh silno blede pojme. Za njihove interese so sicer vsakovrstne panoge znanosti potrebne; ali kdor ima dosti denarja, si lahko najame ljudi, da študirajo zanj, pa ni treba, da bi si sam belil glavo z učenostjo. Oni ne bodo priznali znanstvenega značaja socializma, ker vedo o njem prav toliko kolikor o astronomiji, geologiji ali pa o primerjavni anatomiji.

Lastni interesi diktirajo kapitalistom, da oporekajo znanstveni pomen socializmu, ker bi s tem počastili njihovim namenom nasproten nauk in hote ali nehote priznali, da je socializem nekaj večjega kakor navadna kupčevalska politika.

Med učenjski po poklicu jih večina maje z glavo, če slišijo, da je tudi socializem nekaj znanstvenega. Večinoma namreč ne poznajo socializma več kakor še kakšne druge politične struje. In njim je to najmanjše zameriti, kajti mnogo imajo dela, pa jim ne ostaja toliko časa, da bi mogli še socializem temeljito študirati. Znanost se čimdalje bolj specializira, vsaka panoga se razširja, ker se znanje od dne do dne množi, in kdor ji je posvetil svoje življenje, ima z njo dosti opravka.

To je zelo obžalovanja vredno, ker bi socialističnemu gibanju ravno ljudje z izurjenimi možgani in s poznavanjem znanstvenih metod prav prišli. Oni ne bi mogli nadomestiti nobenega boja, nobene organizacije; delavstvu ne bi bila odvzeta njegova lastna naloga. Ali marsikateri nerodni korak bi mu bil prihranjen, marsikatero spoznanje bi si proletariat lahko pridobil brez pretežkih izkušenj.

Toda, kar je, je, česar ni, tega ni. Prepričani smo, da bo kapitalistično gospodarstvo tudi učenjake in sploh izobražence v vedno večjem številu privajalo v socialistične vrste, ker jih bodo dejstva vedno bolj prepričevala, da je v sedanjih družbi tudi znanost večji del le dekla kapitalizma in odvisna od njegove milosti.

Za sedaj je veliko število učenjakov še indiferentno napram socializmu; nekateri so mu naravnost sovražni. Le manjši del se mu je z zanimanjem približal in si je, ko ga je temeljito spoznal, tudi odprl njegova vrata. Neizogibni razvoj poskrbi, da bo tega spoznanja vedno več. Posiliti se ne da v tem oziru nič.

Pravi učenjak služi znanosti zaradi znanosti. To pa je v kapitalistični družbi zelo težko, včasih tudi popolnoma nemogoče. Učenjaki to čutijo; kadar bodo spoznali, kaj ovira njih delo, postane socializem tudi njihova znanost.

In socializem ima tudi to filozofijo, da zna počakati na tisto, kar se mora zgoditi.

UTRINKI.

„Naprej“ umira? — Da pa ne bo „Naprej“ umrl, biti moraš vedno pogumen. Ampak še bolj potrebno pa je, da si zaveden. Mnogi ljudje „Napreja“ ne razumejo in ga krivo razlagajo. Zato je pa potrebno, da ga čitaš pazljivo, ne pa tako, da se daš prepričati po raznih „kšeftsocialistih“. Če razumeš „Naprej“, pa ne pridobiš nobenega naročnika, se nam smiliš, pomagalo ti pa ne bo nič drugega, kakor priznanje — slabosti!

Ker „Naprej“ noče umreti, so razni prohibicionisti vzeli na piko klavir in vodo. Kmalu pride na vrsto zrak, a nazadnje nam bodo skušili vzeti žvižganje. A to se jim ne bo posrečilo. „Naprej“ bo živel in žvižgal!

Da ne bo „Naprej“ umrl, zato potrebuje svoje pionirje, da grade boljšo družbo in odstranjujejo gnulobo. Si že vložil 1% zasluzka? Kapitalističnim bankam zaupaš svoje težko prislužene krajcarje — torej sebi ne zaupaš! Kako se nam smiliš, ker čakaš, da bo drugi prej ko ti, namreč zaupal — samemu sebi!

Radi razmejitvenega vprašanja se sestanejo naši in italijanski diplomati 15. sept. v lepih Benetkah.

Okrožni zlet v Trbovlje.

Del. tel. enota „Svoboda“, podružnica Trbovlje, priredi v nedeljo 7. septembra t. l. okrožni zlet v Trbovljah, spojen z njenim prvim javnim nastopom po sledečem sporedu:

1. Ob 9. uri sprejem gostov na kolodvoru;
2. Po sprejemu slavnostni spreved, z godbo in zastavami na čelu, v Del. dom.
3. Ob 10. pozdravni govor,
4. Od 11. do 1. kosilo;
5. Od 1. do 3. ogled po Trbovljah;
6. Ob 3. popoldne začetek javne telovadbe na dvorišču Del. doma;

7. Po končani telovadbi prosta zabava in ples; Sodeluje polnoštevina Del. godba na pihala. Ker je pa vsak zlet velike važnosti za utrditev naših soc. organizacij in socialistične ideje sploh in da se sodruzi in sodružice medsebojno spoznajo, se obračamo na vse soc. čuteče delavstvo Slovenije, da se v čim večjem številu odzove našemu vabilu.

Posebno pa se obračamo na telovadce naših tel. enot, da se v čim večjem številu udeležijo našega nastopa, kar je za prosopeh in razvoj del. tel. enote velikega pomena. Zeleli bi, da vsaka skupina prinese svoj prapor s seboj. Za polovično vožnjo na vseh progah smo zaprosili in upamo, da bo naši prošnji ugodeno, kar bomo tudi potom časopisov pravočasno sporočili. Vse dopise tičeče se zleta je naslavljati na: Zletni odbor, Del. dom, Trbovlje.

7. septembra vsi v Trbovlje.

Zletni odbor.

Splošna delavska Unija sklicuje za nedeljo 31. VIII. ob 10. dop. javno zborovanje, ki se bo vršilo na verandi hotela „pri Kroni“, Ljubljanska cesta 10 v Celju. Kot govornik bo nastopil sodrug Viljem Haramina, predsednik Opčeg Radničkog Saveza Jugoslavije iz Zagreba in s. Al. Leskošek, tajnik SDU iz Celja. Pred et zborovanja bo: Priprave za zedinjenje strokovnih organizacij za dosego boljših delovnih pogojev v naši državi. — Tajništvo SDU.

Sodrug išče za dva, tri mesece, mirno, čisto opremljeno sobo v Ljubljani, s prostim vhom event. z električno razsvetljavo. Ponudbe in plačilne pogoje takoj na upravo tega lista.

To in ono.

Izvoz je v prvi polovici tega leta dosegel 1.585.939 ton blaga v vrednosti 41859 milijonov dinarjev. Proti izvozu v isti dobi lanskega leta, se je zvišal po teži za 24,19%, po vrednosti za 25,26%. Uvoz je v prvih treh mesecih znašal 19281 milijona Din. Če je v drugi četrtini leta ostal v istem razmerju, tedaj se naša trgovina v prvem polletju bila aktivna za okroglo 330 milijonov Din ki so šli seveda izvoznikarjem in spekulantom v žep. Naš proletarijat ima prokleto malo od tega, če „amo“ v zunanji trgovini aktivni ali pasivni. Za to skrbi solidnost naše notranje trgovine.

Carinarstvo II. reda v Logatcu so ukinili. Namesto nje so otvorili novo na Rekeču.

20. stoletje še nič ne straši v italijanskem mestecu Raggiolu pri Avezzu, kjer živi čudotvorni mož, župnik Francesco Bordoni, katerega specialiteta je ta, da izganja hudiče. Te dni je dočkal jubilej svojega za človeštvo zelo koristnega opravila. V pet in dvajsetih se je namreč na hudiče spravil, dobil si je prej dovoljenje svojega škofa. Župnik Bordoni ima namreč sorodnico, ki je bila od hudičev obsedena — čudno, da so si upali v tako neposredno bližino strašnega moža — in te hudiče je začel s cerkenimi čirčari izganjati. Pod njegovimi strašnimi zakletvami jih je ušlo iz uboge ženske kar celih 508 — na, to je pa bila res od hudiča! Kje so ji tičali, tega nam „Corriere della Sera“, ki to poroča, ne pove. Upamo, da ne na jeziku. Samo to poroča „Corriere“, da je bila po tej kurti temeljito ozdravljena. Upamo, da je župnik Bordoni tudi zdrav in verne ovčice tudi. Bilo bi res škoda, če bi nam hudiči svet prikrajšali za takšne kapacitete 20. stoletja.

Pokora. „Zakaj jokaš, Micika? vpraša mati hčericu, ki je bila prvič pri spovedi.“ „Oh, mamica! Za pokoro moram zmoliti pet očensšev, a znam samo enega.“

Res nevarno. Šef [komiju, ki je baš telefoni-ral]: Človek, kaj vam ne pade v glavo — saj vendar govorite s tovarno za dinamit. Proč s cigaro!

Čisto preprosto. „Glej, Izak, meni je zelo hudo zate! Ti si imeniten dečko, toda kot Jud ne moreš priti v nebesa.“

„Kaj se to pravi — ne moreš priti! Jaz bom prišel v nebesa!“

„No, kako boš pa storil?“

Hm, šel bom k nebeškim vratom, jih bom odprl, nato zopet zaprl — še enkrat odprl, in jih zopet zaprl; nato še enkrat odprl, in jih zopet zaprl. Pa bo prišel svetli Peterček ves razjarjen ter bo zavpil: „Pojdi noter ali pa ostani zunaj! In jaz bom šel noter.“

Delavci!

Kdor inserira v drugih listih, v „Napreju“ pa ne, to sam dovolj jasno pove, da ne mara odjemalcev iz delavskih vrst. V vaših rokah je, kakšno

inseriratno politiko

delajo trgovci. Trgovci so bolj navezani na v. s. nego vi nanje!

Čitajte naš tisk!

Splošna gradbena produk. zadruga v Celju
Ljubljanska cesta 10. Čekovni račun št. 13708.

Sprejema

člane, branilce vloge od svojih članov in članov Splošne delavske unije ter članov razrednih organizacij.

naročila za izvršbo raznovrsnega dela, kakor zidanje in popraviljanje hiš, adaptiranje, slikanje itd.

URADUJE:

vsek dan od 8. do 12. ure dopoldne.

L. Mikuš

= TVORNICA DEŽNIKOV IN SOLNČNIKOV =
v Ljubljani, Mestni trg šte. 15

priporoča svojo bogato zalogo
dežnikov v kakršnikoli veli-
—: kosti po najnižji ceni. —:

POZORI!

Delavci kupujte kruh iz pekarn

Iv. Oberžana.

Zahtevajte ga po vseh gostilnah, trgovinah in kavarnah. Točna postrežba. Se priporoča Ivan Oberžan za Kresijo 12. Poleg gostilne Janžek v Celju.

Proletarci!

Gostilne in kavarne, ki nočejo vašega lista, najbrž tudi vašega denarja ne marajo.

Ustrezite jim!

Lastnik: „Sloga“, r. z. z o. p.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Zvonimir Bernot

(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

30 VIII. Tiskarna bratov Rumorec v Krškem 1100

Primate

in izkoristite ugodno priliko kadar greste v Celje in nakupite si v veletrgovini R. Stermeckl, Celje

SUKNA

in kamarna za moške, volne za ženske, platna, celofane, hlačevine in druge manufakturne robe. Zaloga veličanska.

Cene čudovito nizke, ter si radi tega ogromno denarja prihranite. — Trgovci angros cene. Cenik zastoji!

MANUFAKTURNA TRGOVINA

Marija Rogelj v Ljubljani

Sv. Petra cesta in Lingarjeva ulica

v ljudno naznanja, da se je 1. avgusta preselila na

Sv. Petra cesto št. 26

nasproti hotela Tratnik. Za dosedanje naklonjenost se zahvaljuje ter priporoča še za nadalje.

Blago dobro, cene nizke.

Bonboni, čokolada, pecivo

velika izbira, — solidna postrežba
Specialna trgovina s kandili na debelo

Josip Vitek

Ljubljana Krekov trg 8

[zraven Mestnega doma.]

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA ŠTEV. 6

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

TISKOVINE

ZA ŠOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VABILA ZA VESELICE

LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE ČASOPISOV, KNJIG, BROŠUR ITD.

Stereotipija

Litografija

V lastnem interesu

pazite, da dobite vedno davno preizkušeni
»Pravi« FRANKOV, kavni pridatek v zabojčkah in ne kako ponaredbo.

Na novi, rjavo-modro-beli etiketi se posebno jasno izražajo glavni znaki, a to so: ime »Frank« in »kavni mlincek«.

»Pravi« FRANK, s mlincekom, zboljšuje in posodablja vaše kave!